

PIRMA DALIS

Kerai vis dar
kaupiasi

Pavojingas susidūrimas

Pavasaris pagaliau atėjo į Oufo miestą, bet net ir saulės spinduliai negalėjo sušildyti sustingusių Airisės Vinou kaulų. Per tramvajaus bėgius, paskui per išdaužytą grindinį pasiekusi Plačiąją gatvę ir įsiliejusi į jos šurmulį ji žinojo, kad kažkas ją seka. Atsispyrė pagundai atsisukusi žvilgtelėti, tik susikišo rankas į palto kišenes ir sparčiai žingsniavo per šaligatvio plyšiuose dygstančias piktžoles.

Buvo įsisupusi į naujutėlį, vos prieš tris dienas įsigytą palatą, kuris vis dar kvėpėjo kaip parduotuvėje – rožių kvėpalais, juodąja arbata ir poliruota oda, – nors dienoms šylant jį vilkėti einant į darbą ir namo buvo per šilta. Tačiau Airisei patiko juosmenį persijuosus diržu jaustis tarsi dėvint šarvus.

Ji jautė, kaip oda pašiorpo einant pro minią, susibūrusią prie kepyklos durų, ir tikėjosi, kad iš paskos sekantis žmogus pames ją iš akiračio rytines bandeles perkančiųjų spūstyje. Tada šmėstelėjo mintis, ar tik ne Forestas ją seka. Nuo šios minties Airisei iškart palengvėjo, o paskui apėmė dar didesnis slogutis. Forestas buvo ją sekęs ir anksčiau, dar Avalon Blafe. Tiesą

sakant, stebėjo ją ištisas *dienas*, laukdamas tinkamos akimirkos pasirodyti, ir tai iki šiol buvo nemalonu prisiminti.

Airisė nebegalėjo ilgiau atsisipirti pagundai. Ji metė žvilgsnį per petį, vėjas užpūtė kelias plaukų sruogas ant veido.

Vyresniojo brolio nematė, bet ir jis jau nebebuvo tas greitai juoku prapliumpantis ir džiaugsmu trykštantis žmogus, koks buvo prieš įsiveldamas į Envos karą. Taip, karas paliko pėdsaką, išmokė manevruoti tranšėjose, šaudyti iš pistoleto ir šliaužti per mirusiųjų zoną į priešų teritoriją. Karas jį giliai sužeidė. Ir jei Forestas šį rytą ją sekė, vadinasi, vis dar ja abejojo.

Jis ir toliau tikėjo, kad ji pabėgs, neatsisveikinusi paliks jį ir Oufą.

Norėčiau, kad pasitikėtum manimi, Forestai.

Airisė nurijo seiles ir nuskubėjo tolyn. Praėjo pro pastatą, kuriame kadaise dirbo, – penktame aukšte degė švieslentė „Oufo naujienos“, – čia ji pirmą kartą sutiko Romaną ir palaike jį arogantišku snobu iš aukštesniojo luomo. Čia jos žodžiai pirmą kartą nugulė laikraščio puslapiuose ir ji atrado malonumą rašyti straipsnius.

Sukiodama žiedą ant bevardžio piršto, Airisė praėjo sunkias stiklines duris. Tada pasuko į ramesnę šalutinę gatvelę, įsiklausydama, ar pavymui negirdėti žingsnių. Tačiau tramvajų gaudesys ir prekeiviai gatvėse kėlė per didelį triukšmą, todėl ji išdrįso sutrumpinti kelią pasirinkdama eiti alėja.

Tai buvo keista, apleista gatvelė, kuria daugeliui nepavykdavo pravažiuoti automobiliu nenulaužus šoninio veidrodėlio. Akmenimis grįsta alėja, kurioje vis dar buvo galima pajusti kerus peržengus tam tikrus slenksčius, žvilgtelėjus į blizgius langus ar atsidūrus niekada neišnykstančiame šešėlyje, kad ir kaip ryškiai virš galvos šviestų saulė.

Ant baltos plytų sienos pamačiusi ryškiais raudonais dažais užrašytus žodžius, Airisė stabtelėjo.

Dievų vieta – jų kapuose.

Su šiuo užrašu ji susidūrė ne pirmą kartą. Praėjusią savaitę matė jį ant šoninės katedros sienos ir ant bibliotekos durų. Žodžiai visada buvo raudoni, ryškūs kaip kraujas, o po jais dažniausiai būdavo užrašytas vienintelis vardas: *Enva*.

Niekas nematė deivės jau kelias savaites. Ji nebekvietė žmonių į karą giesmėmis, įkvepiančiomis papildyti kariuomenės gretas ir kovoti. Kartais Airisė suabejodavo, ar *Enva* apskritai yra mieste, nors kiti tvirtino kartkartėmis deivę vienur ar kitur pastebėję. O kas visame mieste užrašinėjo šią grėsmingą frazę... Airisė galėjo tik spėlioti, bet, regis, tai buvo Kambrijoje kitų gyvų dievų, tarp jų *Dakrės*, nepageidaujamos grupuotės iš *Oufo* darbas.

Krečiama drebulio Airisė toliau ėjo savo keliu. Jau buvo beveik priėjusi „Rašaluotąją tribūną“, kai nutarė paskutinį kartą žvilgtelėti atgal.

Gatvės tolumoje iš tiesų kažkas buvo. Tačiau tas kažkas apsisuko ir pasislėpė tarpdurio šešėlyje, ir Airisei nepavyko įžiūrėti net silueto, ką jau kalbėti apie veidą.

Airisė atsiduso ir pasitrynė pašiurpusią rankų odą. Ji pasiekė kelionės tikslą, ir jeigu ant kulnų iš tiesų lipo *Forestas*, ji pasikalbės su juo vėliau, grįžusi namo. Šis pokalbis brendo jau savaitę, tik abiem trūko drąsos jį pradėti.

Airisė šmurkštelėjo pro medines duris ir kaukšėdama batų kulnais nužingsniavo baltomis ir juodomis plytelėmis išklotomis vestibulio grindimis. Tada nusileido laiptais žemyn jausdama, kaip elektros lemputei virš galvos skleidžiant silpną šviesos žiedą keičiasi temperatūra. Dar viena priežastis dėvėti paltą ištisus metus.

„Rašaluotoji tribūna“ buvo įsikūrusi senovinio pastato rūsyje, kuriame būnant atrodė, kad rudens sezonas niekada nesibaigs: čia stovėjo popieriais nukrauti ažuoliniai stalai, lubos buvo išraizgytos variniais vamzdžiais, pro plyšius plytų sienoje švilpė skersvėjai, o žalvarinių stalinių lempų šviesoje pritariant rašomųjų mašinėlių klavišų tarškėjimui raitėsi cigarečių dūmai. Tai buvo tamsi, bet jauki patalpa, ir įžengusi į ją Airisė lengviau atsiduso.

Etė jau sėdėjo prie judviejų bendro darbo stalo, buvo įbedusi žvilgsnį į savo rašomąją mašinėlę. Liaunose rudose rankose laikė arbatos puodelį aptrupėjusiais kraštais, nuo rūpesčių suraukta kakta rodė, kad ji panirusi į gilius apmąstymus.

Airisė nusivilko pal tą ir užmetė ją ant kėdės atlošo. Ji vis dar avėjo frontui skirtus suvarstomus batus iki kulکشnių, kuriais vaikščioti buvo kur kas patogiau, nei avint aukštakulnius, kuriais kadaise puošdavosi dirbdama „Naujienu“ redakcijoje. Batai visai nederėjo prie jos languoto sijono ir baltos palaidinės, bet Helenai Hamond nesuderinti drabužiai buvo nė motais – bent jau tol, kol Airisė rašė gerus straipsnius laikraščiu.

– Labas rytas, – pasisveikino Etė.

– Labas rytas, – sėsdamasi į savo vietą atsakė Airisė. – Šiandien puikus oras.

– Vadinasi, kol išvažiuosime, būtinai kils audra, – piktai atkirto Etė ir gurkštelėjo arbatos. Bet paskui jau švelnesniu balsu sušnabždėjo: – Turi naujienu?

Airisė puikiai žinojo, ką Etė turi galvoje. Ji klausė apie Romaną. Ar Airisė gavo kokių nors žinių apie jo buvimo vietą ir būklę.

– Ne, – atsakė Airisė ir sulaukė kvėpavimą. Nuo tada, kai grįžo į Oufą, ji išsiuntė kelias telegramas. Tarsi šūvius į tamsą

vis dar dirbančioms geležinkelio stotims, nors ir buvo arti fronto linijos.

UŽKLAUSA APIE DINGUSĮ ASMENĮ TAŠKAS ROMANAS K KITAS
 TAŠKAS JUODI PLAUKAI MĒLYNOS AKYS KARO KORESPONDENTAS
 TAŠKAS PASKUTINĮ KARTĄ MATYTAS AVALON BLAFE TAŠKAS
 SUSISIEKTI SU A VINOOU PER OUFO TELEGRAMŲ SKYRIŲ TAŠKAS

Kol kas jokio atsakymo negavo, bet, kita vertus, ko ji tikėjosi? Pastaruoju metu daugybė karių ir civilių buvo dingę be žinios, todėl ji nuvijo slogias mintis šalin ir ėmė ruošti darbui savo rašomąją mašinėlę, kuri iš tiesų buvo ne *jos*, o atsarginė, paskolinta „Tribūnos“. Senas prietaisas, kurio tarpo klavišas buvo nusidėvėjęs nuo daugybės nykščių paspaudimų, o keli kiti klavišai nuolat klibėjo, todėl tekste įsiveldavo daugybė klaidų. Airisė vis dar pratinosi prie šios mašinėlės, ilgėdamasi savo užkerėtosios, kurią kadaise padovanojo močiutė. Rašomosios mašinėlės, kuri ją siejo su Romanu. Savo trečiosios Aluetės.

Ji įstatė naują popieriaus lapą į ritinėlį, bet prisiminusi savo rašomąją mašinėlę susimąstė, kur ji dabar galėtų būti. Paskutinį kartą ją matė savo kambaryje Merisolės svečių namuose. Ir nors namai per stebuklą išgyveno bombardavimą, nežinia, ką Dakrė ir jo pajėgos padarė su užimtu miestu. Galbūt trečioji Aluetė vis dar buvo ten, senajame kambaryje, nepažeista ir padengta pelenais. O gal kuris nors iš Dakrės kareivių ją pavogė ir panaudojo savo nelemtam susirašinėjimui, o gal sudaužė gatvėje į gabalėlius.

– Ar viskas gerai, vaikeli? – staiga tylą nutraukė Helenos Hamond balsas ir kilstelėjusi akis Airisė pamatė prie stalo stovinčią viršininę. – Atrodai šiek tiek išblyškusi.

– Taip, tiesiog... susimąščiau, – atsakė Airisė ir puse lūpų nusišypsojo. – Atsiprašau.

– Nereikia atsiprašinėti. Nenorėjau nutraukti tavo apmąstymų, bet turiu tau laišką. – Šypsena nušvietė griežtą Helenos veidą, kai ji iš kelnių kišenės ištraukė suglamžytą voką. – Nuo kai ko, iš ko bus malonu sulaukti žinių.

Negalėdama nuslėpti nekantrumo, Airisė čiupo laišką Helenai iš rankų. Neabejojo sulaukusi žinios apie Romaną, o atplėšus voką širdį apėmė viltis ir sukaustė siaubas. Pirmiausia Airisę nustebino žinutės dydis – ji buvo per ilga telegramai, – bet giliai įkvėpusi ir krečiama drebulio ji ėmė skaityti:

Brangiausioji Airise,

negaliu apsaityti, kaip man palengvėjo (ir širdyje vis dar lengva!) sužinėjus, kad saugiai sugrižai į Oufą! Neabejoju, kad Etė tau papasakojo, kas nutiko tą baisią dieną Avalon Blafe, bet mes laukėme tavęs ir Romano prie sunkvežimio, kiek tik galėjome. Atrodė, plyš širdis, kai išvažiavome be jūsy, tegalėjau melstis, kad būtumėte saugūs ir kad visi rastume būdą vėl susitikti.

Helena man parašė, kad Romanas vis dar dingęs. Man labai gaila, brangioji drauge. Kad tik galėčiau kuo nors palengvinti tavo nerimą. Žinok, kad visada esi laukiama mano sesers namuose River Daune. Nuo Oufo iki čia vos viena diena kelio, be to, yra kambarys ir tau, ir Etei, jei tik panorėtumėte apsilankyti.

Kol pasimatysime, žinok, kad širdyje visada esu su tavimi. Pasiilgau!

Tavo draugė Merisolė

Airisė nusišluostė ašaras ir įdėjo laišką atgal į voką. Praėjo tik dvi savaitės, kai ji paskutinį kartą matė Merisolę. Dvi savaitės nuo tada, kai visi kartu buvo svečių namuose. Nuo tada, kai ji sode ištekėjo už Romano K. Kito.

Dvi savaitės – trumpas laiko tarpas. Airisės keliai ir rankos vis dar buvo nusėti spėjusiomis apgyti mėlynėmis ir šašais nuo žaizdų, atsiradusių per dujų debesis šliaužiant griuvėsiais. Ji vis dar girdėjo sprogstančių bombų griausmą, jautė po kojomis drebančią žemę. Jautė Romano kvėpavimą plaukuose, kai jis tvirtai laikė ją prispaudęs prie savęs, visomis išgalėmis stengdamasis, kad niekas jų neišskirtų.

Dvi savaitės atrodė tarsi akimirka – vidinės Airisės žaizdos buvo tokios šviežios, kad galėjai pamanyti, jog visa tai įvyko vakar, – ir vis dėlto čia, Oufe, apsupta žmonių, kurie toliau gyveno lyg niekur nieko, tarsi už kelių kilometrų į vakarus nesiautėtų karas... tos siaubingos dienos Avalon Blafe jai atrodė kaip karštligiškas sapnas. Arba kad viskas įvyko prieš *daugelį metų*, nes nelemtas akimirkas prisimenant galybę kartų nuo senumo ir nusidėvėjimo jos išbluko.

– Merisolei viskas gerai? – pasiteiravo Helena.

Airisė linktelėjo ir paslėpė voką po knyga ant stalo.

– Taip. Ji pakvietė mane su Ete aplankyti ją ir jos seserį.

– Turėtume greitai išvykti, – tarstelėjo Etė.

„Žinoma“, – pagalvojo Airisė. Etė jau buvo River Daudne. Tesėdama Kigan duotą pažadą, nuvežė ten Merisolę (kartu su kniaukiančia kate Alyva). O Envos pajėgų kapitone Kigan buvo dar vienas žmogus, dėl kurio Airisė nerimavo. Nežinojo, ar Merisolės žmona išgyveno susirėmimą Avalon Blafe.

Airisė jau žiojosi kažką atsakyti, kai staiga redakcijoje stoji mirtina tyła. Tarsi įspėdama apie pavojų sumirksėjo lempa,

sutartinai nutilo ir rašomųjų mašinėlių klavišų tarškesys, atrodė, kad „Tribūnos“ širdis liovėsi plakusi ir sustingo kurtinamoje tyloje. Helena suraukė kaktą ir pasuko prie durų, Airisė sekė jos žvilgsnį, įsmeigtą į vyrą, stovintį po mūrine sąrama.

Jis buvo aukštas ir lieknas, dėvėjo trijų dalių tamsiai mėlyną kostiumą, iš krūtinės kišenėlės kyšojo raudona nosinaitė. Buvo nenuspėjamo amžiaus, bet blyškaus, raukšlių išvagoto veido. Virš kietai sučiauptų lūpų styrojo ūsai, o akys blausioje šviesoje spindėjo tarsi obsidianai. Pomada sutepti žilstelėję plaukai po skrybėle sušukuoti link pakaušio.

Iš pradžių Airisė jo nepažino. Pagalvojo, ar tik ne šis vyras ryte sekė ją einančią į darbą, o tada pamatė už vyro koridoriuje stovinčius rankas už nugarų laikančius du apsaugininkus.

– Kancleri Verlisai, – atsargiai rinkdama žodžius kreipėsi į jį Helena. – Kuo „Rašaluotoji tribūna“ nusipelnė jūsų vizito?

– Tai privatus reikalas, – atsakė kancleris. – Galime šnekėtelti?

– Žinoma. Sekite paskui mane. – Vingiuodama pro stalus Helena nuėjo į savo kabinetą.

Airisė stebėjo, kaip kancleris Verlisas, žvilgsniu skenuodamas redaktorius ir apžvalgininkus, nusekė paskui viršininę. Atrodė, kad jis permato juos *kiaurai*, tarsi ko ieškotų, ir jos širdis suvirpėjo, kai judviejų žvilgsniai susitiko.

Kancleris paslaptingu žvilgsniu gan ilgai dėbsojo Airisei tiesiai į akis, o paskui įsispoksojo į Etę. Pagaliau priėjus Helenos kabinetą jam nieko kito neliko, kaip nuleisti žvilgsnį ir žengti per slenkstį. Kancleriui įėjus į kabinetą, Helena uždarė duris, o du apsaugininkai liko budėti koridoriuje, užkirsdami kelią bet kam įeiti ar išeiti.

Pamažu „Rašaluotoji tribūna“ vėl ėmė įprastai bruzdėti. Raudono rašalo parkeriais apsiginklavę redaktoriai palinko prie krūvų popieriaus lapų, apžvalgininkai puolė toliau spausdinti tekstus, padėjėjai blaškėsi tarp bufeto ir telefono, prie stalų nešiodami garuojančios arbatos puodelius ir popierėlius su žiutėmis.

– Kaip manai, kas čia vyksta? – linktelėjusi Helenos kabineto durų link pašnabždomis paklausė Etė.

Airisė vos tramdė drebulį. Atsargiai paėmė paltą, apsilvilko ir tvirtai susijuosė per juosmenį.

– Nežinau, – sušnabždėjo. – Bet nieko gero.

Po dešimties minučių kabineto durys atsidarė.

Airisė susikaupusi žiūrėjo į popieriaus lapą rašomojoje mašinėje ir jame spausdinamus žodžius, stengėsi paskęsti rašomųjų mašinėlių tarškesio ritme, bet akies krašteliu vogčiomis stebėjo kanclerį. Jis neskubėdamas žingsniavo po patalpą, ir ji vėl pajuto į save įsmeigtą žvilgsnį, tarsi vertinantį ją ir Etę.

Airisė sukando dantis ir palenkė galvą, norėjo, kad plaukų sruogos užkristų ant veido ir tarsi skydas apsaugotų ją nuo kanclerio žvilgsnio.

Ji lengviau atsipūtė, kai Verlisas su apsaugininkais pradingo laiptinėje, nors aitrus jo odekolono kvapas tebetvyrojo ore tarsi rūkas. Airisė ketino atsistoti ir įsipilti puodelį arbatos blogam skoniui burnoje nuplauti, bet pamatė jai ranka mojančią Heleną.

– Airise, Ete, atekite, mums reikia pasikalbėti.

Etė liovėsi spausdinusi, pakilo nuo stalo netardama nė žodžio, tarytum nieko kito ir nesitikėjusi. Tačiau iš to, kaip kramtė lūpą, Airisė suprato, kad draugė jaudinasi ne mažiau nei ji pati. Kad ir ką kancleris atėjo pasakyti, tai buvo susiję su jomis. Airisė nusekė paskui Etę į Helenos kabinetą.

– Sėskitės, – atsilošdama kėdėje tarė Helena.

Airisė uždarė duris ir atsisėdo ant nusidėvėjusios odinės sofos Etės kairėje. Neatsispyrė pagundai sutraškinti krumplius, laukdama, kol Helena nutrauks tylą.

– Ar nutuokiate, kodėl mus aplankė kancleris? – pagaliau prakalbo Helena keistai ramiu ir šaltu balsu. Jis priminė po ledu teliuškuojantį vandenį.

Etė žvilgtelėjo į Airisę. Jūdviejų mintys sutapo. Airisė tai išskaitė jos akyse. Matė susierzinimą, nerimą, pykčio blyksnį.

– Jam nepatiko mūsų straipsniai, – atsakė Airisė, – kuriuos ką tik išspausdinote apie Klaver Hilo ir Avalon Blafo evakuaciją, bombardavimą ir apnuodijimą dujomis.

Helena paėmė cigaretę, bet neprišidėjusi atsiduso ir numetė ją ant popieriaus lapų krūvos.

– Jam nepatiko. Žinojau, kad nepatiks, bet vis tiek juos išspausdinau.

– Bet jie ir neprivalo jam *patikti*, tiesa? – paklausė Etė ir susierzinusi kilstelėjo ranką. – Nes mudvi du Airise parašėme tiesą.

– Deja, jis taip nemano. – Kaštoninių Helenos plaukų sruoga užkrito ant kaktos. Jos paakiai šiek tiek pamėlę, tarsi būtų nemiegojusi. Ant ryškiomis strazdanomis nusėto veido matėsi randas.

– O ką jis mano? – ant piršto sukiodama vestuvinį žiedą paklausė Airisė.

– Jūsų straipsnius jis vertina kaip baimės kurstymą ir propagandą. Mano, kad tokiomis antraštėmis bandau padidinti laikraščio pardavimus.

– Nesąmonė! – sušuko Etė. – Mudvi su Airise buvome užpuolimo Blafe *liudininkės*. esame reporterės ir mūsų darbas apie tai pranešti. Jei kancleriui tai nepatinka, akivaizdu, jis simpatizuoja Dakrei.

– Žinau, – švelniai ištarė Helena. – Patikėk, vaikeli, puikiai žinau. Jūs parašėte tiesą. Aprašėte, ką patyrėte, drąsiai ir sąžiningai, kaip ir reikėjo. Atrodo, kad kancleris glaudžiais ryšiais susijęs su Dakre, pasiruošęs šokti pagal dievo dūdelę. Antras dalykas. Verlisas mano, kad bandau pasėti sumaištį keldama žmonėms paniką ir pyktį. Jis kaltina mus dėl pastarųjų vandalizmo proveržių – dėl užrašų mieste „Dievų vieta – jų kapuose“, o šįryt kaip tik toks didelėmis ryškiomis raidėmis pasitiko kanclerį ant važiuojamosios kelio dalies šalia jo namo.

Airisė pajuto, kaip įsitempė rankų raumenys. Prisiminė ryte pakeliui į redakciją matytą drąsų šūkį.

– Žmonėms leidžiama turėti savo nuomonę ir įsitikinimus apie dievybes, nesvarbu, garbina jas ar ne. Mes negalime to kontroliuoti.

– Tais pačiais žodžiais situaciją paaiškinau ir Verlisui, – atsakė Helena. – Jis su manimi nesutiko.

– Ką tuomet tai reiškia mums? Norite, kad neberašytume apie karą? Ar turėtume elgtis taip, tarsi dievai neegzistuotų?

– Jokiū būdu, – atsakė Helena. Tačiau jai tęsiant pasipriešinimo gaidelė balse blėso. – Labai nenoriu jūsų to prašyti, nes juodvi patyrėte daugiau, nei bet kuris iš mūsų čia esančių geba suvokti. Juolab ką tik grįžote. Bet jei Dakrė iš tiesų įnirtingai veržiasi į rytus, kaip abi matėte Blafe... mums būtina žinoti, ypač jei mūsų gerasis kancleris miega jo pataluose. Privalome žinoti, kiek laiko turime, kol dievas pasieks Oufą, ir kaip galėtume tam pasiruošti.

Airisės širdis sudrebėjo. Grįžusi į Oufą ji nuolat jautė vidinę tuštumą. Miegojo, bet nesapnavo. Rijo maistą, bet nejautė jokio skonio. Parašiusi tris sakinius, du išbraukdavo, tarsi nežinodama, kaip irtis į priekį.

– Jums reikia, kad grįžtume į frontą, – ištare užgniaužusi kvapą.

Helena suraukė kakta.

– Taip, Airise. Bet ne visai taip, kaip anksčiau, nes Merisolės nebėra Avalon Blafe.

– Tuomet kaip? – paklausė Etė.

– Vis dar mažiau, todėl dabar tiksliai pasakyti negaliu. – Helena perbraukė ranka per plaukus, dar labiau juos suveldama. – Ir nenoriu, kad atsakytumėte dabar pat. Geriau likusią dienos dalį pasiimkite laisvą. Noriu, kad iš tiesų *apgalvotumėte* mano prašymą ir ką jis jums reiškia, užuot atsakiusios tai, ką, jūsų manymu, *noriu* išgirsti. Supratote?

Airisė linktelėjo ir akimirksniu pagalvojo apie Forestą. Broliis nenorėtų, kad ji išvyktų, ir baimė užgniaužė gerklę pabandžius įsivaizduoti, kaip jam praneš šią žinią.

Ji žvilgtelėjo į Etę. Nebuvo tikra, ką draugė nuspręs.

Etė turėjo ją mylinčius tėvus, penkis jaunesnius brolius ir seseris. Buvo įstojusi mokytis į prestižines studijas Oufo universitete. Ją su miestu siejo daugybė tvirtų gijų, o Airisę – tik viena. Vis dėlto Etė buvo ir muzikantė, kuri, nepaisydama kanclerio įstatymo atiduoti visus styginius instrumentus, savo smuiką paslėpė rūsyje. Be to, senam siaurų pažiūrų profesoriui, tikinusiame, kad jos rašymo įgūdžiai nieko verti, dovanų įteikė „Rašaluotosios tribūnos“ prenumeratą.

Etė niekada nebuvo iš tų, kurie leisdavo tokiems žmonėms kaip kancleris Verlisas ar niurzga profesorius tarti lemiamą žodį.

Kaip netrukus sužinos Airisė, ir šįsyk tokia būti neketino.

Tamsūs debesys slinko dangumi, kai Airisė priėjo parką prie upės. Su Ete ji išsiskyrė užkandinėje, kurioje abi suvalgė vėlyvus pusryčius, priėmusios Helenos pasiūlymą šiandien baigti darbą anksčiau. Prieš grįždama namo pas tėvus, Etė dar norėjo pasivaikščioti po universiteto kiemelį, o Airisė – aplankyti jų-dviejų su Forestu vaikystėje pamėgtą parką.

Ji stabtelėjo ant samanotos uolos, vienoje rankoje dėkle laikė rašomąją mašinėlę. Pažvelgė į negilią vagą.

Prie vingiuotų upės krantų augo kreivi gluosniai ir beržai, oras buvo drėgnas ir salstelėjęs. Keista, kad šioje vietoje ji jautėsi taip, tarsi būtų toli nuo miesto: čia išnykdavo tramvajų gausmas, automobilių ūžesys ir daugybė kitų garsų. Akimirka Airisė įsivaizdavo esanti už keliolikos kilometrų nuo Oufo, pasislėpusi idiliškame kaime; atsiklaupė pakelti kelis upės akmenėlius ir nusipurtė pirštais pajutusi ledinį vandenį.

Čia prieš daugelį metų Forestas įdavė jai tarp uolų rastą sraigę. Airisė pavadino ją Mordže ir išdidžiai parsinešė namo kaip naminį gyvūnelį.

Ji nusišypojo, bet prisiminimas draskė krūtinę tarsi aštrus stiklas.

Jei per dažnai matysimės, tau tikrai pabos mano liūdni pasakojimai apie sraigę, – kartą parašė Romanui.

Jis atsakė, kad to *negali būti*.

Airisė paleido akmenėlius iš rankų ir žiūrėjo, kaip jie taškysdami purlus krinta į vandenį. Jai virš galvos sudundėjo griaustinis, vėjas šiureno medžių šakas. Pirmieji lietaus lašai nukrito ant pečių ir tarsi ašaros nusirito paltu.

Vis stipriau pliaupiant lietui, ji sparčiu žingsniu patraukė namo. Kai pagaliau nusigavo iki savo buto pastato, plaukai buvo kiaurai permirkę, laimei, rašomosios mašinėlės dėklas

vandeniui atsparus. Paprastai vakare po darbo ji nesinešdavo mašinėlės namo, bet pastebėjo, kad nemėgsta būti be jos. Mažą, gal vidurnaktį aplankys įkvėpimas.

Batų kulnais kaukšėdama plieninėmis išorinių laiptų pakopomis Airisė skubriai pakilo į antrąjį aukštą, bet staiga sustojo it įbesta pamačiusi praviras buto duris. Kai taryt išėjo į darbą, Forrestas dar buvo namie, sėdėdamas ant sofos blizgino senus batų. Atrodė, kad nenori išeiti iš buto, o Airisė galėjo tik spėlioti jį nerimaujant, kad kas nors, tikintis, neva jis pabėgo iš fronto, gali jį atpažinti. Viskas buvo kur kas sudėtingiau, bet daugelis žmonių Oufe iš tiesų nesuprato, kas vyksta karo fronte.

– Forestai? – priėjusi arčiau durų pašaukė brolių Airisė. Stumtelėjusi jas plačiau išgirdo, kaip sugirgždėjo vyriai. – Forrestai, čia tu?

Atsakymo nesulaukė, nors viduje matė šiltą ir blausią lempos šviesą. kažkas buvo namuose, nuo šios minties nugara perbėgo šaltukas.

– Forestai? – dar kartą šūktelėjo, bet niekas neatsiliepė. Tada iš kambario atplaukė aštriai kvepiančių dūmų debesis ir pasigirdo žingsniai.

Airisė peržengė slenkstį.

Svetainėje stovėjo vyresnio amžiaus vyras veršėnų paltu ir tamsiu kostiumu. Nors šį vyrą matė pirmą kartą gyvenime, vos tik jų žvilgsniai susitiko, ji iškart suprato, kas jis toks, ir nuo visame kūne staiga pasklidusio šalčio sustingo kraujas.

Tarsi ruošęsi kovai, vyras paskutinį kartą užsitraukė cigarą, susuktas tabakas smilko, kai nuleido jį nuo burnos.

– Sveika, panele Vinou, – prislopintu balsu ištarė vyras. – Kur mano sūnus?